

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. ולקח מלמד שלא תהא קבלה אלא בימין באצבעו ונתן מלמד שלא תהא נתינה אלא בימין 2.....
- ב. מקבלה ואילך מצות כהונה מלמד על שחיטה שכשירה בזר..... 2.....
- ג. תנופה בנוזר מעכבא 4.....
- ד. ארבעה שבתורה מעכבין זה את זה..... 4.....
- ה. ארבעה מינין שבמצורע מעכבין זה את זה..... 5.....
- ו. שני שעירי יוה"כ מעכבין זה את זה 5.....
- ז. שני סדרים מעכבין זה את זה שני בזיכין מעכבין זה את זה הסדרין והבזיכין מעכבין זה את זה 6.....
- ח. גרש ושמן מעכבין..... 6.....
- ט. כל היכא דתנא ביה קרא ודאי מעכבא 6.....
- י. בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ רב סבר הא נמי תנא ביה קרא דכתיב ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה ושמואל דורות משעה לא ילפינן..... 7.....
- יא. כלי הלה מקדשין את הלה ומדת יבש מקדשין את היבש ואין כלי הלה מקדשין את היבש ולא מדת יבש מקדשין את הלה ... ל"ש אלא מדות אבל מזרקות מקדשין..... 8.....
- יב. לפני ה' יכול במערב ת"ל אל פני המזבח אי אל פני המזבח יכול בדרום ת"ל לפני ה' הא כיצד מגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן ודיו 9
- יג. קסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי 9.....

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

דף יט.

א. ולקח מלמד שלא תהא קבלה אלא בימין באצבעו ונתן מלמד שלא תהא נתינה אלא בימין

כבר התבאר במסכת יומא דף מט. ובזבחים דף יד. טו. כד. שמי שעבד בשמאלו¹, פסל וחילל עבודתו. ובכלל זה הולכת הדם ואין עבודה אלא בימין², ואם עבד בשמאל פסולה ואינו לוקה³, קבל בימין ושמאל מסייעתו עבודתו כשירה, שהמסייע אין משגיחין עליו⁴.

וכוד התבאר שם דף נג. שארבע מתנות⁵ על ארבע קרנות המזבח החיצון שנאמרו בחטאת כיצד הוא עושה, בשלוקח הכהן הדם במזרק מוליכו אצל המזבח וטובל אצבעו הימנית הסמוכה לגודל בדם, וסומך באצבעו הגדולה מכאן ובגודל מכאן, ומחטא⁶ ויורד כנגד חודה של קרן עד שיכלה כל הדם שבאצבעו, וכן הוא עושה בכל קרן וקרן, ובשמאל פסל.

ב. מקבלה ואילך מצות כהונה מלמד על שחיטה שכשירה בזר

¹ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ט הלכה טו ושם מנה כל הפסולין לעבודה שמונה עשר "ואלו הן: העובד ע"ז, הזר, בעל מום, הערל, הטמא, טבול יום, מחוסר כפורים, האונן, השכור, מחוסר בגדים, יתר בגדים, פרום בגדים, פרוע ראש, שלא רחץ ידים ורגלים, היושב, מי שיש בין ידו ובין הכלי דבר הוצץ, מי שיש בין רגלו ובין הארץ דבר הוצץ, מי שעבד בשמאלו, כל אלו פסולין לעבודה ואם עבדו חללו, הוצץ מפרוע ראש וקרוע בגדים והשוחט לע"ז בשוגג, שאם עבדו עבודתן כשירה".

² ותו נלפע"ד דאף דבאיטר שעבד, ליכא לספוקי באיזה יד יעבוד, דהרי כל"ז עבודתו פסולה דבעל מום הוא; עכ"פ גם בשולט בב' ידיו, אף דקיי"ל כרבנן דאברותי הוא, דאתחזקת בשמאל כבכורות מה: אפ"ה גם הוא בעבד בשמאל עבודתו פסולה, דאע"ג שנתחזקה השמאל, לא נקראת ימין והרי כל מקום שנאמר יד ואצבע אינו רק מה שנקרא ימין זבחים כד. חומר בקודש שם כב

³ צ"ע מהא דכתב הרמב"ם בפרק ב' מהלכות פסולי המוקדשין הלכה כ"ד האימורים ואברי העולות והקמצים וכו' בין בימין בין "בשמאל" הרי אלו כשרים עכ"ל, הרי הקטרת הקומץ דהוא אחד מד' עבודות במנחה כשר גם "בשמאל", והכא סתם דכל עבודה פסול בשמאל.

⁴ רמב"ם שם הלכה יח

⁵ רמב"ם שם פרק ה הלכה ז

⁶ זריקת חטאת קרוי חיטוי כמו הכהן המחטא. כס"מ שם מרש"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר שם דף ד. ששחיטת הקדשים⁷ כשירה בזרים⁸ אפילו קדשי קדשים, בין קדשי יחיד בין קדשי צבור⁹ ומקבלת הדם ואילך מצות כהונה, שנאמר (ויקרא א פסוק ה) וְשָחַט אֶת בֶּן הַבֶּקֶר לְפָנַי ה' וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים אֶת הַדָּם, מקבלה ואילך מצות כהונה וכל הזבחים קיבול דמן בכלי שרת ביד כהן¹⁰.

וכבר התבאר במסכת יומא דף מט. ושם דף יד. שהזר¹¹, בעל מום, האונן, השכור, כל אלו פסולין לעבודה במקדש ואם עבדו חללו. ובכלל זה הולכת הדם שנאמר (ויקרא א פסוק ה) וְשָחַט אֶת בֶּן הַבֶּקֶר לְפָנַי ה' וְהִקְרִיבוּ בְנֵי אֶהְרֹן וְגו', מקבלה ואילך מצות כהונה, והולכת אברים למזבח¹² שנאמר באיברים (שם פסוק יג) וְהִקְרִיב תַּפְחֵן אֶת הַכֹּל וְהִקְטִיר תַּמְּוֶפְחָהּ זֶה הוֹלַכְתָּ אִיבְרִים לִכְבֹּשׁ.

זר – אזהרת זרות¹³ ממה שנאמר (במדבר יח פסוק ד) וְיָרָא יִקְרַב אֲלֵיכֶם, אִי זֶהוּ זֶר כָּל שְׂאִינוּ מִזְרַע אֶהְרֹן הַזְּכָרִים שֵׁנֵאמַר (ויקרא שם פסוק ח) וְעָרְכוּ בְנֵי אֶהְרֹן הַכֹּהֲנִים, בני אהרן ולא בנות אהרן. לפיכך כל מי שאינו מזרע אהרן הזכרים, ועבד, עבודתו בביהמ"ק פסולה. אולם שחיטה הפשט ונתוח, בין בקרבן צבור או יחיד, וכמו כן הולכת עצים למזבח, והדלקת נרות,

⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ה הלכה א

⁸ ג"ב ובזוה"ק נשא קב"ד א' א' שכהן לא ישחוט. קרית מלך שם.

⁹ כדאיתא יומא כה: זימנין דשחיט זר.

¹⁰ באתוון דאוריתא כלל יט' נסתפק אם כהנת הוי כזר, וע"ע מנ"ח מצוה שצ' דתלי לה בפלוגתת הרמב"ם והחינוך, ולכאורה הוא נמי פלוגתת הגירסאות בסוגיין. ובמאירי בסנהדרין על מתני' דף פא: דזר ששימש במקדש – כתב וז"ל ר"ל שאינו מזרע אהרן ומן הזכרים שבהם עכ"ל, ומשמע דאשה נמי בכלל זר, וכן נקט הטה"ק במסכתין ריש פרק שני ע"ש, וע"ע מקור ברוך ח"א סי' ב' ד"ה ועוד נראה לי

¹¹ רמב"ם הלכות ביאת המקדש פרק ט הלכה טו ושם מנה כל הפסולין לעבודה שמונה עשר ואלו הן: העובד ע"ז, הזר, בעל מום, הערל, הטמא, טבול יום, מחוסר כפורים, האונן, השכור, מחוסר בגדים, יתר בגדים, פרום בגדים, פרוע ראש, שלא רחץ ידים ורגלים, היושב, מי שיש בין ידו ובין הכלי דבר הוצץ, מי שיש בין רגלו ובין הארץ דבר הוצץ, מי שעבד בשמאלו, כל אלו פסולין לעבודה ואם עבדו חללו, חוץ מפרוע ראש וקרוע בגדים והשוחט לע"ז בשוגג, שאם עבדו עבודתן כשירה".

¹² שם הלכה ו אך הולכת עצים למזבח כשירה בזרים, הולכת איברים היא שצריכה כהונה ולא הולכת עצים.

וכן שחיטת הקדשים כשירה בזרים אפילו קדשי קדשים, בין קדשי יחיד בין קדשי צבור, וכן ההפשט והניתוח

¹³ ויש גם חיוב מיתה בעבודת הזר ואינו חייב אלא על עבודה תמה לא על עבודה שיש אחריה עבודה, ואין הזר חייב מיתה אלא על ארבע עבודות בלבד, על הזריקה ועל ההקטרה ועל ניסוך המים בחג ועל ניסוך היין תמיד. שם הלכה ב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כשרות בזרים אפילו לכתחילה לרמב"ם, ולראב"ד הדלקת נרות רק בדיעבד כשר בזר. ולתוס' (קדושין עו:): לכתחילה לא ישחטו רק מיוחסין¹⁴.

ג. תנופה בניזיר מעכבא

למרות שכבר התבאר ביומא דף ה. שכל קרבנות הטעונין תנופה שיירי מצוה היא, שעיקר הכפרה בדם הוא, לפיכך אם לא הניף כפר ואינה מעכבת, כבר התבאר בניזיר דף מו. שבדיעבד אין כל סדר קרבנות הנזיר מעכב¹⁵, אלא נזיר שהביא קרבנותיו¹⁶ משיזרק עליו אחד מן הדמים הותר, אף על פי שלא גלח ראשו ולא נתן על כפיו ולא הניף אין התגלחת מעכבת שכל דברים אלו למצוה ולא לעכב. אלא שותה ומטמא לערב¹⁷.

ד. ארבעה שבתודה מעכבין זה את זה

ארבעה מיני לחם שבתודה¹⁸, עשר חלות המין ועשר חלות מאפה תנור, ועשר חלות ריקים, ועשר חלות מורבכת מעכבין זה את זה. אולם אם עשה אחד מכל מין שאפה אותן ארבע חלות יצא¹⁹, לא נאמר ארבעים אלא למצוה, והוא שיפריש החלה שלהן אחת מכל קרבן כשהן בצק.

¹⁴ חומר בקודש פ"א אות ב

¹⁵ עיין כס"מ ולח"מ שפסק כר"ש וכחמים אע"ג שסתם משנה כר"א כיון שיש לו ראייה מדף כח וממשנה הבאה עיי".

¹⁶ רמב"ם שם הלכה ה

¹⁷ הנה צריך מובן הלשון מטמא לערב. בשלמא אם הביא קרבנותיו ביום שלשים ניהא אבל אם הביא קרבנותיו ביום אחד ושלשים למה לא ישתה ויטמא באותו יום אחר הבאת קרבנותיו וצריך תלמוד. רדב"ז שם. ונראה דזה גמרא ערוכה דף י"ד (ע"ב) הכל מודים שאם קידש שער בדם אין לו תקנה כו', למצות גילוח, ופרש"י דלא יהא מצות תגלחת בטהרה לעולם, שהרי אינו סותר, ואם יטמא תו אינו יכול לגלח פתח אוהל מועד, לכן כתב לערב, דנגעלו דלתות העזרה, ותו לא יכול לקיים פתח אוהמ"ע, ולמחר הרי כבר עבר זמן אכילת שלמי נזיר, ולא יהיה יכול לשלח תחת הדוד כמצותו, לכן שפיר מותר לטמאות לכתחילה, ופשוט. ואולי סובר דפשטא דקרא דואחר ישתה הנזיר יין הוא אחר שנגלח, רק דילפי מגז"ש, ופשטיה דקרא מורה על מצוה מן המוכרח, דצריך להמתין אחר כל המעשים, היינו שיגלח פתח אוה"מ כמצותו, וכיו"ב מצאנו לר"י ור"ל דאמרי (מנחות ס"ח ע"א) אף בזמן שבהמ"ק האיר המזרח מתיר, והא דכתיב עד הביאכם למצוה, ופירשו רבותינו בתוס' פ"ק דמנחות (דף ה' ע"ב ד"ה האיר) דרק למצוה מן המוכרח, ורק לכשנגעלו דלתות העזרה, דתו אינו יכול לגלח כמצותו מותר לשתות יין, וזה יתכן, אבל הא דכתב רבינו ומטמא לערב הוא מוכרח, כמו שנתבאר, ויעוין בתוי"ט נזיר פ"ו (מ"ט) מש"כ בזה, והוא פשוט מאוד. אור שמח שם

¹⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ט הלכה כד

¹⁹ רמב"ם שם הלכה כב

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ה. ארבעה מינין שבמצורע מעכבין זה את זה

כיצד מטהרין את המצורע²⁰ מביא מזרק של הרש חדש, ונותן לתוכו רביעית מים חיים הראויין לקדש אותן מי הטאת, ומביא שתי צפורים דרור טהורות לשם טהרת צרעת, ושוחט את הברורה שבשתייהן על המים שבכלי חרס וממעה עד שיהיה הדם ניכר במים, וחופר וקובר הצפור השחומה בפניו. ונוטל עץ ארז ומצותו שיהיה ארכו ועוביו כרביע כרע מכרעי המטה, ואזוב שאין לו שם לווי אין פחות מטפת, ושני תולעת משקלו שקל, וכל השיעורים הלכה, ולוקח עם שלשתן הצפור החיה, וארבעה מינין אלו כלומר שתי הצפרים עץ ארז ושני התולעת, ואזוב, מעכבין זה את זה. שאם חסר אחת מהם לא טהר המצורע.

ו. שני שעירי יזה"כ מעכבין זה את זה

כבר התבאר במסכת יומא דף סב. ודף סד. ששני שעירי יום הכפורים מעכבין זה את זה, לפיכך מת אחד מהן, אם עד שלא הגריל מת יקח זוג לשני²¹.

אם משהגריל מת אחד השעירים, יביא שנים ויגריל עליהן כבתחילה, אם השעיר של שם מת אומר זה שעלה עליו הגורל לשם עתה, יתקיים תחתיו, ויחבור לשעיר לעזאזל מן הגורל הראשון, שמצוה בראשון²². אע"ג שבשעה שמת השעיר לשם נדחה העזאזל מהקרבה, אין בעלי חיים נדחים.

²⁰ רמב"ם הלכות טומאת צרעת פרק יא הלכה א

²¹ רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ה הלכה טו

²² ואע"ג שבפ"ד מהלכות קרבן פסח פסק רבינו דלא כר' יוסי ופסק איזה שירצה יקריב. נ"ל לתרין דשאני הכא דהא הטאת דבאה לכפרה וחמירא ואפילו רבנן מודו דמצוה בראשון, ואי פליגי רבנן התם הוא משום דהוי פסח ולא בא לכפרה ואינו חמור כל כך ולכך איזה מהם שירצה יקריב אבל גבי הטאת דבא לכפרה חמיר אפילו רבנן מודו וה"ק כי היכי דאמר ר' יוסי התם אמר רב נמי הכא דלכולי עלמא הוי דינא הכי. לח"מ ועיין אבהא"ז באופן אחר דבשעירי יזה"כ שהוא טמאת אפי" כשהקריב את השני הרי הראשון דינו דין הטאת, אלא שדינו שירעה, אבל בפסח כיון דקיי"ל דפסח בשאר ימות השנה שלמים ולא בעי עקירה, א"כ בשאבד הראשון והפריש אחר לפסח ובשנמצא הראשון הרי עומדים שניהם שמעיקר הדין למי שירצה יקריב, ואיזה שיקריב הרי השני נעשה שלמים בלא עקירה, וא"כ אין אנו מבטלין את דינו שנעשה בו תיכף כשהופרש אחר לפסח שנעשה דינו שיהי' או פסח או שלמים, וא"כ לא דמי כלל לחטאת שאנו מבטלין את דינו שדינו הוא שיהי' טמאת, ולכן גבי הטאת שפיר אנו אומרים שמצוה בראשון כיון שאנו באין לבטל את דינו ושירעה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטלי' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הַלְכָתָא לְמִשְׁיחָא בְרַף הַיּוֹמִי

מסכת מנחות

ואם היה המת של עזאזל יאמר זה שעכשיו עלה עליו הגורל לעזאזל יתקיים תחתיו, ויחבור לשם שם שגם הוא לא נדחה מהקרבה במיתת השעיר הראשון כיון שאין בעלי חיים נחים.

השני מן השנים שהגריל עליהן בסוף שאינו עומד תחת השעיר המת, ירעה עד שיפול בו מום וימכר ויפלו דמיו לנדבה שאין חטאת הצבור מתה.

ז. שני סדרים מעכבין זה את זה שני בזיכין מעכבין זה את זה הסדרין והבזיכין מעכבין זה את זה

שני הסדרים²³ של לחם הפנים המסודרין על השולחן מעכבין זה את זה, ושני הבזיכין מעכבין זה את זה, והסדרין והבזיכין מעכבין זה את זה.

דף יט:

ה. גרש ושמן מעכבין

הסלת והשמן²⁴ מעכבין זה את זה.

ט. כל הינא דתנא ביה קרא ודאי מעכבא

ויסתאב ואפשר לומר חילוק אחר דכאן דהדין הוא דירעו ולבטלם מדין קרבן, בזה קי"ל דמצוה בראשון שישאר קרבן, אבל בפסח דגם השני יקרב קרבן רק שישתנה מפסח לשלמים, בזה קי"ל כרבנן דאיזה שירצה יקריב פסח. אבן האזל

²³ רמב"ם הלכות תמידין ומוספין פרק ה הלכה ג

²⁴ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יג הלכה יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר לעיל דף יח. שמנחה שלא מלחה²⁵ פסולה. ויש מכשירים²⁶ אם לא מלח.

י. בקומצו שלא יעשה מדה לקומץ רב סבר הא נמי תנא ביה קרא דנתיב ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה ושמואל דורות משעה לא ילפינן

נאמר בפרשת צו (ויקרא ו פסוק ח) וְהָיִים מִמֶּנּוּ בְקִמְצוֹ לְמַדּוֹ חֲכָמִים שְׁלֹא יַעֲשֶׂה מִדָּה לְקוֹמֵץ כְּלוּמַר שְׁלֹא יִתְקַן מִידַת מִזֶּה²⁷ שְׁמַכִּיל הַקּוֹמֵץ בִּישׁ²⁸.

ואפילו בכדי²⁹ לקמוץ שמן במי שנדר או התנדב שמן שקומץ ממנו קומץ ונותן עליו מלח וזורקו על גבי האשים והשאר נאכל לכהנים כשירי מנחות, לא יקמוץ בכלי, אלא בידו.

²⁵ רמב"ם הלכות איסורי מזבח פרק ה הלכה יב וז"ל הקריב בלא מלח כלל לוקה שנאמר ולא תשבית מלח ברית אלהיך, ואף על פי שלוקה הקרבן כשר והורצה, חוץ מן המנחה שהמלח מעכב בקמיצה שנאמר ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך. וביאר בכס"מ שם במנחה שכתוב ולא תשבית משמע ודאי לעכב ובפרק הקומץ רבה עלה י"ט אמר רב כל מקום שהחזיר הכתוב בתורת המנחה אינו אלא לעכב וכן אמר שמואל.

²⁶ יראים סימן תנא [דפוס ישן – שעא] וז"ל תנן בהקומץ רבה [י"ח א'] לא יצק ולא בלל לא פתת לא מלח לא הניף לא הגיש כשר וטעמא דלא שנה עליו הכתוב לעכב. ומביאו בלקוטי הלכות י: ובזבח תודה ד"ה אית ובתורת הקדשים י. אות ו

²⁷ כך פירש"י כאן וביומא מז. אולם התו"י שם הביאו פירוש רשב"ם שלא יתן תחילה מידת הקומץ בכלי ואח"כ יקמוץ מן הכלי, וכע"ז פירש הר"ח שם, וכן הסכים הרמב"ם שם. ותמה הגבורת ארי על פירוש זה דמאי ס"ד הכי הלא בעינן קמיצה מן המחובר (לקמן כד.), וראה מש"כ בזה בחי' רא"ל מאלין (ח"ב סי' מ'), וע"ע מש"כ לישב המנח"א (עמ' רע"ח). ונמצא דלפירוש רש"י שמואל דפליג סבר דקמיצה בכלי כשירה דיעבד, אבל לפירוש רשב"ם שמואל מכשיר רק קמיצה בידו מן הכלי, ויש לסייע לפירש"י: דהנה שמואל גופיה ס"ל לקמן עד: דהמתנדב שמן קומצו ושיריו נאכלין, והיאך קומצין שמן – פירש התו"י (סוף פ"ב דמנחות) דמפריש בכלי כשיעור קומץ, מיהו רגמ"ה שם פירש דיקפה השמן ויקמוץ, וכן משמע מפירש"י גופיה שם שמחלק בין שמן ליון. ועי' רש"י ביומא מז., וע"ע מנח"א כאן עמ' קמ"ד. ולפירוש רש"י: כתב בחי' הגר"ז דהא דאיבעיא לעיל יא. קמץ בראשי אצבעותיו מהו, ולבאורה מה גרע מקמץ בכלי כמידת קמיצה, וצ"ל דהתם מיבעיא מטעם דלא הוי בדקמצי אינשי, אכן הניח הגר"ז בצ"ע דלעיל י: גבי בא לעובדה ביד מבואר דקמיצה חשיבא עבודת יד בדוקא. וע"ע בענין זה במנח"א עמ' קמ"ד ועמ' רע"ט.

²⁸ ספר מצוות גדול עשין סימן קפו תורת הקדשים י. אות ה, ועיין רש"י ביומא מז. וליקוטי הלכות בסוגיין תמהו על השמטת הרמב"ם לדין זה דמחלוקת רב ושמואל, ועי' מנח"א (עמ' רע"ט) שכתב ב' מהלכים לישב, ובלקוטי הלכות תמה שלא הזכיר בסמ"ג אך בפנינו נדפס. ²⁹ מעשה רקח הלכות מעשה הקרבנות פרק מז הלכה יד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

ואם קמין בכלי יחזיר השמן או המנחה לכלי השרת ויקמוץ בידו³⁰. ואם לא עשה כן פסול.

יא. כלי הלח מקדשין את הלח ומדת יבש מקדשין את היבש ואין כלי הלח מקדשין את היבש ולא מדת יבש מקדשין את הלח... ל"ש אלא מדות אבל מזרקות מקדשין

כבר התבאר זבחים דף פו: פז: ולעיל דף ח: שכלי השרת מקדשין את הראוי להם³¹, שהרי נאמר בכלים (שמות ל כט) **כָּל הַנִּגְעַע בָּהֶם יִקְדָּשׁ**, ולא יפדה לעולם, ואף על פי שנפסל.

אולם אין כלי³² הלח כלומר הכלים שמקבלים בהם היין והשמן³³, מקדשות את היבש כגון סולת המנחה, ולא כלי היבש כגון המדות³⁴ שמודדים בהם הסלת למנחות והקטורת³⁵ מקדשות את הלח.

אולם כל דבר שיש לו שיעור ונתן בכלי שרת יותר מכשיעור לא נתקדש כלל³⁶.

³⁰ כיון דאין שם קמיצה עליה כלל אם כן אינו פוסל. זבח תודה שם י. ד"ה שלא

³¹ נ"ב אבל שאינו ראוי להם לא מקדשי כלי שרת, והא דמזבח פנימי מקדש קומץ מנחה (זבחים כ"ז ע"ב), משום דהוי כלי שרת, פירושו משום דראוי לכלי שרת, שהקומץ מתקדש בכלי שרת, לכן גם מזבח פנימי מקדשו, וכן כתב רש"י פסחים (דף ל"ד ע"ב ד"ה פמאות) דאין כ"ש מקדשין רק הראוי להם כמזבח יעו"ש: וצ"ב הך שמועה דזבחים דף (כ"ח) [כ"ז ע"ב] קטורת זרה, ואכמ"ל. או"ש

³² רמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק ג הלכה יח יט

³³ ז' מדות הלח שהיו שם היו וחצי ההין ושלישית ההין וכו' כדתנן להו בפרק ט' דמסכת מנחות דכיון דהנך לא חזו ליבש למידי למדוד והן לא נמשחו אלא למדידה לפיכך אין מקדשין אלא ע"י מדידה.

³⁴ פירש בקונטרס דלהכי קרי ליה ליבש מדה וללח כלי שאין שום כלי מקדש ליבש אלא שתי מדות עשרון וחצי עשרון ותימה והאיכא ביסא פרק הקומץ [רבה] (מנחות דף כד.) והאיכא מחתה לקטורת והאיכא כף והאיכא מכתשת בשבועות (דף יא.) והאיכא בזיכין ושולחן ופי' ר"ת דלהכי קרי ל' ליבש מדה ולא כלי לפי שיבש יכולין למדוד מחוק או גדוש בכל ענין שירצה אבל דבר לח לא שייך מדה גביה שהרי מדת לח אינה שוה דדבר לח אינו יכול להיות גדוש ופעמים שמדת לח זה יתירה מזה כמו מדת יין יתירה ממדת מים לפי שיון עב יותר וכן שמן מיין להכי לא קרי ליה מדה. תוד"ה מדות ובתויו"ש שם כתב ול"נ דלהכי קרי ללח כלי משום דא"א ללח שיהיה אלא בכלי משא"כ היבש שאפשר שיהיה מונח בקרקע עולם בלא כלי.

³⁵ פי' המשניות פ"ט מ"ז

³⁶ דע דהא דקיי"ל דכלי שרת מקדשין כל דבר הראוי להם מ"מ כל דבר שיש לו שיעור ונתן בכלי שרת יותר מכשיעור לא נתקדש כלל, זה מתבאר בסוגיא דס"פ לולב וערבה (דף מ"ט) דפריך בגמ' ואמאי ניית

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

במה דברים אמורים במדות הלה והיבש שהיו במקדש, אבל המזרקות מקדשות הלה והיבש.

יב. לפני ה' יכול במערב ת"ל אל פני המזבח אי אל פני המזבח יכול בדרום ת"ל לפני ה' הא כיצד מגישה בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן ודיו

כבר התבאר במסכת סוטה דף יד. וזבחים דף סג: שאף על גב דמנחות הם קדשי קדשים וקדשי קדשים שחיתתן בצפון, מ"מ הקמיצה בכל³⁷ מקום בעזרה ואם קמוץ בהיכל כשירה.

וכל המנחות הקריבות לגבי המזבח נקמצות ומקטיר הקומץ כולו על גבי המזבח והשאר נאכל לכהנים³⁸.

וכל המנחות³⁹ הקריבות לגבי המזבח⁴⁰ טעונות הגשה במערב כנגד חודה של קרן דרומית מערבית.

לפיכך הכהן⁴¹ מוליכה אצל המזבח ומגישה במערב בקרן דרומית מערבית כנגד חודה של קרן ודיו, ואינו צריך שהמנחה עצמה תגע במזבח⁴².

יג. קסבר האי תנא כוליה מזבח בצפון קאי

במקודשת ואמר זעירי אין שיעור למים כו' משמע דאם היה שיעור למים אינם ראויים לכלי ואין הכלי מקדשן וכמו שפירש"י שם וחזקיה ורבי ינאי כולם מודים בדין זה כמבואר שם. מל"מ שם.

³⁷ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק יב הלכה ט יב

³⁸ חוץ ממנחת זכרי כהונה שאינה נקמצת אלא מקטירין אותה כולה שנאמר וכל מנחת כהן וגו', הא למדת שמנחת הינוך והחביתין וכהן שהביא מנחת חוטא או מנחת נדבה כולן נשרפות על גבי המזבח ואינן נקמצות.

³⁹ שם הלכה ו ופרק יג הלכה יב

⁴⁰ מעט שתי הלחם ולחה"פ. קרית מלך

⁴¹ ואינו כשר אלא בכהן כמבואר ברמב"ם הלכות פסולי המוקדשין פרק א הלכה כב

⁴² כסף משנה מעה"ק שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר במסכת יומא דף לו. וזבחים דף נח: ודף סג: שי"א שהמזבח⁴³ עמד כולו בדרום⁴⁴, ומכותל צפוני של עזרה דרומה עד כותל המזבח שהוא רוחב ששים אמה ומחצה⁴⁵, וכנגדו מכותל האולם במערב עד כותל מזרחי של עזרה שהוא אורך ע"ו אמות, כל המרובע הזה הוא הנקרא צפון והוא המקום ששוחטין בו קדשי קדשים. אך בין האולם והמזבח ממש אין שוחטים. שכבר אינו מהצפון⁴⁶. וי"א⁴⁷ ששבע אמות מן המזבח היו בצפון.

וזהו חשבוננו מצפון⁴⁸ לדרום כמו שהתבאר שם דף טז: מכותל צפוני של העזרה עד בית המטבחים שמונה אמות, בית המטבחים י"ב אמות ומחצה, ושם תולין ומפשיטין את הקדשים בצדו. מקום השולחנות שמונה אמות ובו שולחנות של שיש שמניחין עליהן הנתחים ומדיחין את הבשר לבשלו, ושמונה שלחנות היו, ובצד מקום השולחנות מקום הטבעות כ"ד אמה, ושם שוחטין את הקדשים. ובין מקום הטבעות והמזבח שמונה אמות. יחד ששים וחצי אמה.

וזהו חשבוננו ממזרח למערב בין האולם ולמזבח עשרים ושתים אמה, המזבח שלושים ושתים אמה, מקום דריסת רגלי הכהנים והוא הנקרא עזרת כהנים אחת עשרה אמה, מקום דריסת רגלי ישראל והוא הנקרא עזרת ישראל אחת עשרה אמה, יחד שבעים ושש אמה.

⁴³ כס"מ עבודת יוה"כ ג ב בדעת הרמב"ם, ערוך השולחן העתיד הלכות בית המקדש סימן ב סעיף ו, בדעת הרמב"ם

⁴⁴ ועיין מרכה"מ עבודת יוה"כ שם דצפון אינו נקרא אלא מכותל המזבח.

⁴⁵ רמב"ם הלכות בית הבחירה פרק ה הלכה יב – טז

⁴⁶ ולשיטה זו העמידו הפר והשעירים כנגד השטח שבין האולם והמזבח, צפונית מזרחית לקיר המזבח, והעמידו מקצת גופו של הפר בין האולם והמזבח ממש גופו בין צפון לדרום וראשו מעוקם למערב, והעמידו השעירים ראשו למערב וזנבו למזרח כמו שבואר להלן כסף משנה שם

⁴⁷ ושם העמידו הפר בין האולם והמזבח תו"ט יומא ג ט בדעת הרמב"ם, וביאר לדעתו שריבוע הצפון היה עד קיר המזבח מצפון לדרום ובחלק שבין המזבח לאולם היה עוד שש או שבע אמות. וכן הוא בלח"מ עבודת יוה"כ ג, ב

⁴⁸ רמב"ם בית הבחירה פרק ה הלכה יב – טז

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

התנתא למשיחא בדרף היומיי

מסנת מנחות

ובתוך השטח הזה נכלל – ממערב למזרח – המשך השטח שבין האולם ולמזבח שתים ועשרים, הרוחב שכנגד המזבח שתים ושלשים, מקום דריסת רגלי הכהנים והוא הנקרא עזרת כהנים אחת עשרה אמה, מקום דריסת רגלי ישראל והוא הנקרא עזרת ישראל אחת עשרה אמה.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומיי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

